

K 49/39

Wyrok
W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Sąd Okręgowy w Grodnie, Wydział Zamiejscowy w Suwałkach w składzie następującym:

S.O. A. Maruszkin

Protokółant apl. Sąd. Fr. Dąbrowski

W obecności oskarżyciela publicznego Podprokuratora T. Opoczyńskiego rozpoznawszy dn. 12 kwietnia 1939 roku sprawę Józefa B., urodz. [...] we wsi Dubno, gm. Kukowskiej, pow. Suwalskiego, syna Jakuba i Apolonii z S., oskarżonego o to, że 27 listopada 1938 r. we wsi Pobondzie, gminy kadaryskiej, powiatu suwalskiego, przez pomówienie Józefa Piłsudskiego o niewłaściwe postępowanie – uwłaczał Jego Imieniu, czyli o czyn przewidziany w art. 2 Ustawy z dn. 7. IV. 1938 r. „o ochronie Imienia Józefa Piłsudskiego” (Dz. U. R.P. z dn. 13. IV. 1938 r., nr 25) i uznając go za winnego popełnienia zarzucanego mu występkę z tem, iż polegał on na pomówieniu Józefa Piłsudskiego o wywożenie, wraz z ministrami, pieniędzy zagranicę, na zakup tamże majątków, na mocy art. 39§1, 41§1, 54 K.K., art. 2 Ustawy z 7. IV. 1938 r. (Dz. U. poz. 219), art. 10, 360, 368 – 370, 578§1 K.P.K., art. 73 i 74 p.o.k.s.

Orzekł:

Józefa B. skazać na osiem (8) miesięcy więzienia. Pobrać od skazanego czterdzieści (40) zł opłaty sądowej i zasądzić odeń koszty postępowania.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji z powodów następujących:

Jak zostało ustalone w toku przewodu sądowego, w dniu 27 listopada 1938 r. we wsi Pobondzie, gminy kadaryskiej, powiatu suwalskiego, odbywało się zebranie gromadzkiej komisji wyborczej do rady gminnej, na którym składane były listy kandydatów. Obecnych na zebraniu, wraz z członkami komisji: B. S. – przewodniczącym i innymi, było około 8 -10 osób. Wg. zeznań świadka B.S. podczas zebrania, w pewnym momencie, rozmowa pomiędzy obecnymi przeszła w dysputę na temat Rządów i Ministrów w Polsce przed i po maju 1926 r., w toku której oskarżony Józef B. wypowiedział wyrazy: „ś.p. Marszałek Józef Piłsudskize swymi Ministrami wywoził pieniądze zagranicę na majątki”. Zeznania św. S. potwierdził K.B., który zeznał, że słyszał z ust oskarżonego zwrot przytoczony przez św. S. Zbliżone do wyżej przytoczonego brzmienia słów wypowiedzianych przez osk-go, podał w swych

zeznaniach złożonych w toku dochodzenia (k.7) św. K.K., nadmieniając jednocześnie, iż nie zrozumiał dokładnie czy treść ich stwierdzała wywiezienie pieniędzy, czy też zezwolenie komu innemu na ich wywiezienie. Na rozprawie natomiast św. K. zeznał, że nie słyszał w omawianym zwrocie, wypowiedzianym przez osk-go, imienia Marszałka J. Piłsudskiego, a mowa w nim była jedynie o ministrach, nie potrafił jednak w sposób wiarygodny wyjaśnić dlaczego inaczej cytował ten zwrot w poprzednich zeznaniach, co sam przyznał. Powyższe pozwala zasadnie mniemać, że bliższe prawdzie są pierwsze ze złożonych przezeń zeznań, zmiana zaś ich w kierunku odciążenia oskarżonego, na rozprawie łatwo może być tłumaczona względami sąsiedztwa oraz przynależności w swoim czasie do jednego stronnictwa politycznego z oskarżonym u wynikającymi stąd momentami uczuciowymi.

Oskarżony nie przyznał się, by w toku omawianej dysputy użył zwrotu którego wypowiedzenie zostało mu zarzucone w akcie oskarżenia, twierdząc, że podczas niej była mowa tylko o W. Witosie i jego powrocie do Polski, nie wspomniano natomiast w ogóle osoby Marszałka J. Piłsudskiego, przy czym w wyjaśnieniach swych pośrednio podkreślił, iż odmienne zeznania świadków S. i K.B. są intrygą z powodu składanej przez niego wraz z innymi, skargi do Starostwa na ich czynności, jako członków komisji wyborczej.

Z pośród pozostałych świadków zeznania św. W.K., który, jak sam twierdził, z 3-ch zebrań komisji na których układano listy kandydatów, był tylko na 2 – ch i nie słyszał żadnych rozmów o Marszałku Piłsudskim, ani też o W. Witosie, są bez znaczenia dla sprawy, nie zawierają bowiem żadnych wskazań, by świadek ten był właśnie na zebraniu dn. 27.XI.1937 r. czego nawet oskarżony nie twierdzi. Reszta świadków: J. M., W. Z., S. S. i W.B., z treści zeznań których można wnioskować, iż byli obecni na omawianym zebraniu 27.XI.1937 r., nie wniosła również nic istotnego coby negowało fakt wypowiedzenia przez osk-go inkryminowanego mu zwrotu Zacytowana przez nich rozmowa o powrocie W. Witosy, bądź o Ministrach nie dowodzi, iż nie miał miejsca zwrot inkryminowany oskarżonemu, który mógł nie być zasłyszany przez w.w. świadków, zwłaszcza, że jak stwierdził św. S. „na sali był hałas”, a co do którego pozytywne dane wnoszą zeznania św. św. S. i K.B.

Dane co do zatargu osk.-go ze świadkiem K.B. na tle składania na list do komisji (zeznania św. J.M.) i skargo złożonej na członków komisji do Starostwa, pozostawionej zresztą bez uwzględnienia, jak stwierdził św. S., nie wskazują, by napięcie tego zatargu mogło spowodować fałszywe oskarżenie właśnie Józefa B., aczkolwiek składał on skargę razem z innymi (wyjaśnienia osk-go).

Wyniki przewodu sądowego nie podważyły przeto wiarygodności zeznań świadków S. i K.B., którzy zresztą na rozprawie wzbudzili zaufanie Sądu i przekonanie, że zeznania ich odpowiadają rzeczywistości. Z tych założeń wychodząc Sąd Okręgowy uznał za udowodnione, iż opisywany przez w.w. świadków fakt wypowiedzenia się oskarżonego istotnie miał miejsce.

Złośliwe i oczerniające pamięć ś.p. Marszałka Józefa Piłsudskiego, a tak odbiegające od rzeczywistości historycznej pomówienie Go o niski materializm i wyzyskiwanie swego stanowiska w Państwie dla gromadzenia majątku i lokowania go w sposób szkodliwy dla interesów gospodarczych Kraju, uwłacza Jego Imieniu, nadając publicznie wypowiedzianym słowom oskarżonego znamiona występku

przewidzianego w art. 2 Ustawy z 7. IV. 1938 r. „o ochronie Imienia Józefa Piłsudskiego”.

Środowisko z jakiego pochodzi oskarżony, jego wykształcenie i związany z nimi stopień jego rozwoju umysłowego przemawiają za tym, że nie oceniał on w pełnej i należytej mierze wagi swego oszczerczego, jak należy przypuszczać, zasłyszanego gdzieś zwrotu, używając go bezkrytycznie w dyspucie. Sąd przeto uznał za słuszne w ramach sankcji karnej art. 2 Ustawy z 7.IV.1938 r, skazać go na 8 miesięcy więzienia.

Opłatą sądową i kosztami postępowania Sąd obciążył skazanego w myśl art. 73 i 74 p.o.k.s., oraz art. 578§1 K.P.K.

[Cytowane artykuły: 2 ustawy z dnia 7.04.1938 r. ochronie Imienia Józefa Piłsudskiego, 39 § 1 k.k., 41 § 1 k.k., 54 k.k., 10 k.p.k., 360 k.p.k., 368 k.p.k., 370 k.p.k., 578 § 1 k.p.k., 73 p.o.k.s., 74 p.o.k.s.]